זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שבת ר"ח - פרשת נח

א' מרחשון תשע"ב

גליון תקל"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	4:33	5:32	6:07
ירושלים	4:18	5:30	6:10
בארא פארק	5:39	6:56	7:08

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצש"ק פרשת נח תשע"א

בארא פארק - ארה"ב

אלה תולדות נח נח איש צדיק וגו' (ו, ט)

הנה עכשיו הוא פרשת נח ומצינו אצלו ענין פלא שאמנם כפי שכבר הקדמנו ואמרנו כמה פעמים שבקדמונים המובאים בתוה"ק אין לנו שום השגה ולא יכול להיות לנו בהם שום השגה, ועכ"ז נכתבו בתוה"ק עניניהם כדי שנלמד מהם מוסר עכ"פ בפשטות וכל אחד מהני קדמונים היה לו הענין שלו שבו התייחד, ומהני צדיקי אמת קדושי עליון הצטיין נח במה שהעיד עליו השי"ת בתורה הקדושה שהיה נח איש צדיק תמים בדורותיו, את האלוקים התהלך נח, ונח מצא חן בעיני ה', כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, ואפילו שהם כל כך הרבה שבחים עם כל זאת כתב רש"י הק' שבפניו אמר ליה השי"ת רק מקצת שבחו, אבל עכ"ז רואים איך שדיבר עמו השי"ת באופן של חשיבות וכזאת חביבות יתירה שלא מצינו כזאת כמעט עם אחרים שנזכרו בתוה"ק ונביאים.

וגם אמרו במדרש לפרש כפילות תיבת נח שכתוב **אלה תולדות נח נח** שהיה נוח לעליונים ונח לתחתונים וכבר אמרנו בזה לפרש **נח** לעליונים היינו בעניני בין אדם למקום, **ונח** לתחתונים בעניני בין אדם לחבירו ולכן היה אדם השלם, אי לכך נכתב עליו איש צדיק תמים שפירוש תמים היינו שלם כי זה כולל שלושה דברים שעליהם העולם עומד תורה עבודה וגמילות חסדים.

וזהו 'תמים בדורותיו', שהיה צדיק הדור ובחי' שלימות'דיקע צדיק, ועם כל זה אפילו שהיה כל כך גדול ושלם מחד עכ"ז מצינו בו שכתוב "ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התיבה מפני מי המבול", ופי' רש"י מהו מפני מי המבול שאף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים. ולכאורה הוא דבר פלא שמצד אחד נאמרו בו אצל נח כל כך הרבה שבחים ומצד שני כתיב כאן שהיה מקטני אמנה ואיך זה יתכן.

ואמנם בתוה"ק אי' פשטים עד אין סוף ולכן י"ל ולפרש שבוודאי שהיה נח מאמין בהשי"ת ודבריו בכל השלימות באמונה שלימה, אבל משום הכי היה מאמין שטוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו ורחמיו מרובים עד אין סוף, ולהכי לא היה מאמין שיבוא המבול כי היה סבור ובטוח שסוף סוף ירחם השי"ת על עולמו ותגבר מידת הרחמים ולא ישחית עולמו וינצלו כולם וכל זה מרוב אמונה ברחמי השי"ת ולא שהיה לו חסרון אמונה, ועכ"ז בתוה"ק נכתב עליו לשון גנאי לשון חסרון שהיה מקטני אמנה הגם שאין לנו השגה בהני קדמונים ולא בחסרונות שלהם עכ"ז בתוה"ק כתוב שהיה עליו איזה טענה בזה כי אם השי"ת אומר שיבוא מבול ויהא מבול צריך לקבל ולהאמין בזה בפשטות שכמו שהשי"ת אומר כך יהיה ולא לעשות חשבונות ואפילו חשבונות צודקים כמו שעשה נח, ולכן היה לו להכנס לתיבה בתמימות ובפשטות, וע"כ כתוב עליו מקטני אמנה שכנ"ל גם עניינים אלו שאין לנו השגה בהם נכתבו בתוה"ק כדי שנלמד מזה מוסר בפשטות שכמו כן מה שהשי"ת אומר לנו וכתב לנו בתוה"ק ובשולחן ערוך עלינו לקיים כפשוטו בפשוטם של דברים בלי התחכמויות או לחשוב חשבונות אלא בתמימות ובפשטות שלכן נזכר כל זה בתוה"ק שניקח מזה מוסר השכל איך לעבוד את השי"ת באמונה שלימה כרצונו יתברך וכרצון יריאיו וכרצון עמו בית ישראל, שאם על נח היה טענה בזה הנ"ל, אז אנו לא נעשה אלא על פי הכתוב,

ועכ"ז שוב רואים אנו גדלותו של נח מה שאין לנו בזה שום השגה שאחרי המבול הקריב נח קרבנות **וירח ה' את ריח הניחוח** ונשבע ששוב לא יביא מבול לעולם.

אם כן מזה רואים כמה גדלו ועצמו מעשיו של נח שמקרבנות פשוטים שהקריב, כבר היה להשם יתברך כזה נחת רוח ורצון ורחמים גדולים ונעשתה בזאת המתקה גדולה עד שנשבע השי"ת ששוב לא יהא כזה מבול וחורבן לעולם ובאו מזה כאלו רחמים וחסדים לעולם כולו וכל זה מלמד שאין לנו שום השגה בנח ובנו שֵׁם ובכל אלו הקדמונים ויש לנו רק ללמוד מהם עכ"פ מוסר בפשטות כל אחד לפי ענינו ודרגתו.

וימח את כל היקום אשר על פני האדמה וגו' (ז, כג)

כידוע בתוה"ק כל נקודה לדרשא אתיא, ובתוה"ק איתא פשטים ודרשים עא"ס והנה על וימח את כל היקום אשר ע"פ האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים, אי' נקודה ודיוק על המ"ם של וימח לומר שהיא מ"ם רפה, ולכאו' צריך ביאור וכי למה שתהא מ"ם דגושה ומה סלקא דעתך להיפך עד שצריך להשמיע שהיא רפויה, ובתוה"ק אי' פשטעא"ס לכן י"ל המכוון שענין רפה להורות על קלות הענין לפני השי"ת ומעין שכתוב שברא העולם באות ה"א שהיא אתא קלילא, והנה אילו היה דור המבול מקצתם רשעים ומקצתם צדיקים או רובן רשעים ומקצתן צדיקים או כולם רשעים אבל לא לגמרי רשעים ואילו לא היו רשעים שלימים אז היה איזה צד זכות שלפיו ראויים להינצל, ואז אפי' אם היתה מדת הדין גוברת עליהם לחייבם כליה ר"ל אז היה שייך לומר שדבר זה בא כביכול בקושי לפני השי"ת לאבד מי שיש עליהם איזה צד זכות, משא"כ דור המבול היו כל כולם רע גמור עד שלא היה עליהם שום צד של לימוד זכות ולפיכך כביכול היה בניקל לפניו ית' לאבדם,

וזה שבא ללמד המ"ם הרפויה של וימח את כל היקום שכביכול היה זה בקלות אצל השי"ת כי היו רשעים גמורים בלי שום צד של זכות טוב אפי' כפחות משוה פרוטה שלעכט'ס אויף אלע שלעכטע גויים אלעס גוטס אויף אלע אידן, ובחי' עמלק שכולו רע, ולכן ציוה השי"ת להכרית זרעו וזכרו מן העולם לגמרי שאילו ישאירו מהם יכולים להזיק ולהחריב לכל העולם שהם די גרעסטע רשעים און די גרעסטע רוצחים, וכמו שאסור להשאיר מזיק או חיה מזקת בבית ואסור לגדל כלב רע בישוב וכמו שכתוב לא תשים דמים בביתך כך אסור להשאיר את עמלק וזרעו בעולם בחיים וכמו כן היה נצרך לאבד את דור המבול שהיו רשעים בתכלית כדי שלא יזיקו ויקלקלו לאחריני ולכל הבריאה ולכן היה כביכול ניקל לפניו ית' לאבדם ולכן נכתב מ"ם רפויה להורות על זה והכל לסבר את האוזן שהוא כביכול ניקל לפניו מה שאין לנו השגה. ועם כל זאת אחר המבול היה התחדשות העולם וברכם השי"ת **ואתם פרו ורבו ומילאו את הארץ.**

תחילת התורה היא התחדשות והתחזקות על כל העניינים

כמו כן עכשיו מתחילים התוה"ק מחדש פרשת בראשית ,נח, לך לך והלאה וגם עכשיו יש התחדשות שנה חדשה וזמן

המשך בעמ' ב'

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו, ט)

ופירש רש"י בדורותיו: יש דורשים לשבח כ"ש שאילו היה בדור צדיקים הי' צדיק יותר ויש שדורשים אותו לגנאי וכו' ואילו הי' בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, ע"כ.

וכבר דיברו בזה הרבה בדרשת היש אומרים לגנאי מאחר שכתבה התורה 'איש צדיק תמים' וגו' וכי מה ראוי לדרוש כן, וכן יש לדקדק דהלא בדורותיו משמע לשון רבים- דורות הרבה וכמ"ש (**ויקרא כה, ל**) "וקם הבית וגו' לצמיתות לקונה אותו לדורותיו", ואילו היה כתוב בדורו הי' משמע שרק בדורו הי' צדיק אבל השתא שכתב בדורותיו משמע שבכל הדורות הי' נחשב לצדיק, וכן עוד יש לדקדק במ"ש שדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, ודי אם נאמר שבדורו של אברהם לא היה נחשב לצדיק תמים אבל שלא יהי' נחשב לכלום מהיכי תיתי עד כדי כך שלא היה חשוב כלל.

ואולי י"ל שהביטוי לשבח ולגנאי לא קאי על נח דייקא אלא על בדורותיו, וכמו שכתבנו לעיל שבדורותיו משמע שבכל הדורות היה צדיק, ועל זה יש דורשים לשבח שנח היה צדיק מצד עצמו ובכל דור ודור הי' נחשב לצדיק, ובדור של צדיקים הי' צדיק יותר, כי בין בני עלי' הי' מתעלה יותר, ובדורותיו היינו לשבח פי' לפי שבח הדור הי' מתעלה,

ויש דורשים לגנאי הכוונה שֶׁצִּדְקוּתוֹ של נח היתה ניכרת ביותר בדורו שהיו רשעים, ולכן צִדְקוּתוֹ היתה בולטת וניכרת ביתר שאת, והגנאי הכוונה לדורו של נח שהיתה דור שפל ולכן בלטה צִדְקַת נח כ"כ שלגבי דורו היה צדיק ביותר, ואילו הי' בדורו של אברהם אף בוודאי שהי' צדיק יותר בדור של בני עלי' אבל לא הי' נחשב לכלום היינו שלא היו צריכים להעריך צִדְקוּתוֹ לגבי דבר אחר אלא הי' חשיבותו שהוא צדיק מצד עצמו.

והנה כשמעריכין ומודדין דבר נגד דבר אחר שייך לשון חשבון וכמ"ש 'והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה', והיינו לחשב זה נגד זה מי יותר ועדיף ממי, וזהו לא הי' נחשב לכלום היינו שלא הי' נקרא צדיק משום שמחשבין ומעמידין אותו נגד מי שפחות ממנו, אלא שהי' נקרא צדיק מצד עצמו, ומ"ש 'בדורותיו' הכוונה שבכל הדורות הי' נקרא צדיק אלא שבכל דור הי' נקרא צדיק מטעם אחר, בדורו הי' נקרא צדיק בעיקר משום דורו השפל ולכן בלטה צִדְקוּתוֹ, משא"כ בדורו של אברהם הי' נקרא צדיק מצד עצמו,

וזהו 'צדיק בדורותיו' שגדולת צדקותו הי' משתנה לפי הדורות וכאן יש רמז גנאי לדורו של נח.

ושמעתי בשם הרה"ק בעל 'קדושת לוי' מברדיטשוב זי"ע על מ"ש 'שלא יצטרכו עמך בית ישראל זה לזה ולא לעם אחר', שלפעמים כשיהודי אינו מתנהג בתורה

המשך בעמ' ב'

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

חדש שחוזרים הילדים לחדר והבחורים לישיבות והאברכים לכוללים, לכן צריכים כולם להתחזק בתורה ועבודה ביתר שאת ויתר עוז, ועתה זה הזמן צו זיך מיטכאפן ולהצטרף לשמחת התורה בהתעלות, ואפי' הבעלי בתים ששולחים ידם במסחר גם כן יש להם התחדשות, אחר חודש תשרי שהיו פנויים מעבודתם והיו רוב זמנם בבתי כנסיות ובתי מדרשות בתורה ותפילה גם כן צריכים להתחדש בהמשך שבתי בבית ה' לבקר בהיכלו בעיתות הפנויים ממסחר לקבוע עיתים לתורה בשיעורי תורה ותפילה בכל יום ויום מיט א פרישקייט ושמחה וטוב לבב וכל מי שיש לו שכל בקדקדו צריך לראות לא להחמיץ זה ההזדמנות של ההתחדשות שמועלת ביותר לתורה ועבודה להתחדש כנשר נעוריו חדש ימינו כקדם לראות מיט כאפן ולא להפסיד מעלה זו ולהשגיח שזו ההתחדשות לא תפוג כל כך מהר אלא בכל יום יהיו בעיניך כחדשים.

השי"ת יעזור שיהיה לנו בחי' יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי עולם הבא ונמשיך להתחדש כסדר בחינת המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

מר- חשוון- מרחשין השפתיים מתפילות התשרי בפרט שעכשיו הוא חודש מרחשוון שפירשו צדיקים שהוא מלשון מרחשין שפותיה היינו שהשפתיים ממשיכים לרחוש תפילות ותשבחות שהתרגלו אליהם בחודש תשרי, שאצל די חשובע' אידן היה חודש מלא עבודה שהיו כל הזמן עסוקים ועוסקים בעבודת התפילה ושופר בראש השנה ועבודת יום הכיפורים וסוכות והנענועים והושענות וישיבת הסוכה ושמחת בית השואבה וזה מילא את כל כולם עד כדי כך שכשנשלם תשרי ואתא מרחשוון הגם שבלי עבודת תשרי עכ"ז מאליהם ממשיכים שפתותיהם להתפלל ותהרגש בעבודת ה' ותורתו,

וכמשל הרכבת שנוסעת במהירות וכשרוצים לעצרה אי אפשר שתעצור בפעם אחת אלא גם אחר שמפסיקין להוליכה היא ממשיכה מעצמה ליסוע עוד קימעה עד שלבסוף עוצרת לגמרי, וכמו כן על ידי עבודת תשרי גם כשהוא עבר הרי מאליהם ממשיכים השפתיים והלב בעבודתם, ולכן קרוי מרחשוון על שם מרחשין שפתיה, ולזאת אף אנו מחוייבין ליקח עמנו את שפע התשרי לכל השנה ולחודש מרחשוון וביתר שאת עם כוח התחדשות כנ"ל.

ובזה מרויחין שהנה אם מר- חשוון הוא תיבות אז הראשון לשון מרירות ח"ו אבל על ידי שלוקחים אותו בבחי' מרחשין שפוותיה אז הוא תיבה אחת מרחשון ונהפך מר למתוק ודברי תורה ותפילה מתוקים אז מדבש ונופת צופים בסייעתא דשמיא. ומדה טובה מרובה.

ועוי"ל שאף אם הם שתי תיבות מר – חשון גם כן יש לפרש באופן הטוב כי מצינו בגמ' ש- 'מר' הוא לשון חשיבות כמו מר בר רב אשי וכמו אימתי קאתי מר שעל ידי כזה תשרי זוכה כל אחד ואחד מישראל לחשיבות כי רב הוא וזוכין להתרוממות והתעלות גהובן'קייט מיט דערהובן'קייט ומתרוממים טפח מע"ג הקרקע והחולין, ונכנסים מכוח התשרי לשנה חדשה בשערי היכלות תורה ותפילה באופן משובח מוסיף והולך תן לחכם ויחכם עוד ישמע חכם ויוסף לקח, וזוכין להתעלות רוחנית בתורה ועבודה, והשי"ת יזכה אותנו לזה כמש"כ את ה' האמרת וה' האמירך, היינו שהשי"ת כביכול מרים ומגביה ומשבח אותנו ואת כל ישראל בפרטות ובכללות, והשי"ת יעזור שזו ההתרוממות תישאר עמנו ותלוה אותנו תמיד ולא תיחלש ולא תתייבש ונזכה תמיד להתחדשות ופרישקייט ושמחה וטוב לבב מרוב כל ונזכה להיות כולו תורה להרגיש כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה להרגיש כסדר התקרבות וקירבה לאבינו שבשמים יתברך שמו, ונפעל אלעס גוט'ס.

ישמח השם יתברך את כל השבורי לב וכל כלל ישראל וישמרם בשמירה עליונה הן יושבי ארץ ישראל וכל העולם ובכל מקום שהם ויתן רפואה שלימה וישועות שלימות ופרנסה גדולה, תורה וגדולה במקום אחד, וכל אחד יוושע במה דצריך בניקל, ויתן לכולנו בני חיי ומזוני רויחי רפואה שלימה וגאולה קרובה ושלימה, ובנין בית המקדש אויף אזיסע אופן אויף אייביג.

תורת אמת

פנינים יקרים על הפרשה

אלה תולדות נח נח (ו, ט)

היינו מה שאנו רואין תולדות נח שהיו טובים נדע שגם נח היה צדיק כי מתכונת הבנים נוכל להכיר תכונת האיש עצמו. **(מקור חיים)**

אלה תולדות נח (שם)

ראיתי רבים מקשים על היש דורשים לגנאי, אם יש לדרוש לשבח אמאי דרשו לגנאי טפי הוי להו למדרש לשבח.

ונראה לי דלא קשה מידי דלהורות לנו באו אם אנו רואין איזה צדיק שיש איזה חסרון מועט במידותיו עכ"ז אין לנו לומר מכח זה כי לא לצדיק יחשב עבור זה שהרי נח שהתורה העידה עליו איש צדיק תמים היה בדורותיו עם כל זה נוכל לדרוש עליו לגנאי ואפ"ה הוי צדיק. **(אור ישע)**

ויאמר ה' אל נח בא אתה כו' אל התיבה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (ז, א)

ונראה לומר בזה דהנה משמע שהם **(בני ביתו של נח)** לא היו ראויים מצד עצמם להינצל מזה, מדלא כתיב כי אותכם ראיתי צדיקים וגו' אלא אותך ראיתי צדיק כתיב, שהם לא היו ראויים לזה ואעפ"כ הם ניצלו בזכות נח דהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו רוצה להראות כוחו של הצדיק,

ועל כן אפ' מי שאינו במדרגת צדיק רק שאוהב ומדבק ומקשר עצמו לצדיק זוכה להינצל בזכות הצדיק, והצדיק מסייע לו לילך ממדרגה למדרגה לזכות גם כן למדרגת צדיק.

וכעת יובן למה ניצלו בני נח דהם ניצלו בזכות נח, וכל בני הדור היו רשעים כל כך עד שלא היו ראויים להינצל בזכות נח.

ובזה יש לפרש **צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו (תהלים יא,ז)** שה' צדיק שמושיע את יראיו ולא רק אותם, כי אם **צדקות אהב**, שמי שאוהב לצדיק **ישר יחזו פנימו** גם נושע בזכות הצדיק. **(הה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע)**

וירבו המים וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ (ז, יז)

יש לומר דהפסוק בא לרמוז, שאם האדם לומד תורה, אז כשבא אח"כ להתפלל, מקבלים את התפילה ועולה למעלה, מפני שתפילה שאחר הלימוד היא בוודאי בקדושה ובדחילו ורחימא, ופרחת לעילא.

וזה שאמר הכתוב **וירבו המים**, היינו פה המתגבר במים דהיינו בתורה כמו שכתוב הוי כל צמא לכו למים **(ישעיה נ"ה)**, **וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ**, הוא זוכה שהתיבות של התפילה עולה למעלה מן הארץ. **(הגה"ק ר' מנדלי לינסקער זצ"ל)**

ויזכור אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתיבה ויעבר אלקים רוח על הארץ וישכו המים (ח,א)

ויזכור אלקים את נח, שהקב"ה זוכר את הצדיק, **ואת כל החיה** ואת העבודת ה' שלו שנעשית בשמחה ובחיות דקדושה, אולם **ואת כל הבהמה** אם האדם הוא בבחינת בהמה ורוצה שהקב"ה יזכור ממנו התנאי לכך הוא **אשר אתו בתיבה**, שיהיה דבוק בצדיק, כי אז **ויעבר אלקים רוח על הארץ** שהקב"ה מכניס רוח קדושה בתוך הארציות של האדם, וממילא **וישכו המים**, מתבטלים כל המים הזידונים.

וזהו שאמר בתהלים **ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך, ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני** שגם מי שהוא בבחינת בהמה וכן הוא בער ואינו יודע מאומה אמנם **אחזת ביד ימיני** שהוא דבוק בצדיק אזי **וחלקי אלקים לעולם (תהלים פרק ע"ג)**. **(אמרי חיים, הגש"פ מפי ספרים וסופרים)**

הלוך וחסור (ח, ה)

ארבע פעמים מצאנו בתורה את המלה הלוך:

א. וישובו המים מעל הארץ הלוך ושוב **(בראשית ח ג)**, **ב.** והמים היו הלוך וחסור **(שם ה)**, **ג.** ויסע אברם הלוך ונסוע **(יב ט)**, **ד.** ויגדל האיש וילך הלוך וגדל **(כו יג)**. נראה, **הלוך ושוב**, פי' אם הוא חוזר בתשובה בכל ימיו כי נדמה לו שעדיין לא עשה כלום, וכפי שאי' מהר' אלימלך על הכתוב **פתחו לי שערי צדק** שהצדיק אומר שיפתחו לו שערי העבודה לבוא בם לעבוד הבורא, לפי שסובר שעדיין עומד בפתח כי לא עשה כלום ולא פעל בעבדותו כלל, ועל זה משיבין לו **זה השער לה' צדיקים יבואו בו** פי' שעיקר העבודה היא לידע שאין יכולין לגמור העבודה כי הוא דבר שאין לו וסוף ותכלית. **הלוך וגדול**, זה מורה שכבר נתעלה במדרגה גדולה, אבל אם **הלוך ונסוע** שנדמה לו שכבר נוסע והולך בדרך העולה בית קל במדרגות נשגבות, אז באמת **הלוך וחסור**, עדיין חסר לו עבודת השי"ת. **(כ"ק אדמו"ר מוהרנ"צ מבאבוב זצוק"ל)**

ויצא נח ואשתו ובניו וגו' (ח,יח)

בילקוט ראובני, בשם מדרש הנעלם, אי' וז"ל: ת"ר מה השיב הקב"ה לנח כשיצא מן התיבה וראה העולם חרב, התחיל לבכות ואמר רבש"ע נקרא רחום היה לך לרחם על בריותיך, השיב לו הקב"ה רעיא שטיא, כאן אמרת דא ולא בזימנא דאמרתי לך ואני הנני מביא מבול לא כדין דשמעית דתשתזיב את בתבותא ולא עלה בלבך בישותא דעלמא, כיון דחזא נח כן הקריב עולות וקרבנות עכ"ל. ואינו מובן מה זה שהקריב מיד עולות וקרבנות. ונראה הכוונה **כיון דהעולם עומד על שלשה דברים על התורה ועל עבודה ועל גמילות חסדים**, וכיון שנח היה צדיק הדור, ואם היה באמת מחזיק בכל שלשה העמודים האלה היה עולם קיים ולא נחרב, ומצינו ברש"י ז"ל ובמדרש על הפסוק ומכל הבהמה הטהורה **(ב"ר פרק ט"ז)** מכאן שלמד נח תורה, וכן היה עוסק בגמילות חסדים כדאיתא בתנא דבי אליהו **(רבא פרק ט"ז)** עד שבא נח וכו' אמרו לו עבוד אביך, היה זנו ומפרנסו וכלכלו וכו' אמרו לו עבוד אבי אביך קבל עליו היה זנו ומפרנסו וכלכלו אבי אביו וכל אבותיו שהיו באותה שעה, לפיכך העיד עליו הכתוב כי אותך ראיתי וגו', ואם כן באמת היה לו ב' עמודים תורה וגמילות חסדים ולא היה חסר לו רק עמוד עבודה אשר בשבילו נחרב העולם, לזאת הקריב מיד עולות וקרבנות כדי לתקן מה שהיה חסר, ושיהיה שוב לעולם קיום על ידו. **(הגהות וחידושים מבן המחבר, כלי חמדה)**

עוד כל ימי הארץ וגו' (ח, כב)

החסידים החריפים בקוצק היו כותבים בפתקאות שנתנו לרבי ליראת שמים ולרפואת הנפש וכיוצא המוני העם היו מבקשים על המחיה ועל הכלכלה כו', פעם ביקש אחד העשירים הצלחה בעסקיו וגער בו הרבי מקוצק וא"ל:

"**עוד כל ימי הארץ**" כל הימים שאתה חי על הארץ אתה מבקש **עוד עוד** הב הב, ועינך לא תשבע. **(סיפורי חסידים, עיטורי תורה)**

*

וכן מובא מה שאי' בזוהר צווחין הב הב ככלבין דהיינו מה שמבקשים עוד ועוד. **(ספרים)**

יפת אלקים ליפת וישכון באהלי שם (ט,כז)

יש לפרש אף על פי שיפה ואהוב לפי הקב"ה מי שעוסק בגמילות חסדים ובמעשים טובים, אך כל זה בתנאי **וישכון באהלי שם** כאשר משכנו מצוי באהלי שם דהיינו שהוא עוסק בלימוד התורה. **(מהרא"ז מקרעטשניף זצוק"ל)**

ותהי ראשית ממלכתו בבל (י, י)

ותהי ראשית ממלכתו היינו תחילת קבלת עול מלכות שמים, היא בבל היינו תלמוד בבלי כי על יד שלומד גמרא יוכל להגיע לכל הדברים הטובים, זכוה לואך היינו לחיים ארוכים, וגם ארך מלשון ארוכה ורפואה שלימוד מביא גם רפואה לאדם. **(אור לשמים)**

וימת תרח בחרן (יא, לב)

וברש"י ז"ל **(מבראשית רבה לט,ז)** ולמה הקדים הכתוב מיתתו של תרח ליציאתו של אברהם שלא יהא הדבר מפורסם לכל ויאמרו לא קיים אברהם כיבוד אביו שהניחו זקן והלך לו לפיכך קראו הכתוב מת, שהרשעים אף בחייהם קרוים מתים וכו' עי"ש.

ויש לדקדק, האם כתבה התורה לרמות ח"ו את הבריות, ועוד כיון שנכתבו שנות חייו ומימלא יודיעם החשבון. ואמר שהפירוש הוא דהנה אי' **(ברכות י:)** **ששה דברים עשה חזקיהו המלך וכו' גירד עצמות אביו והדו לו ע"ש.** ופ' גירד עצמות אביו, היינו שגירד מעצמיותו ומתוכו חלק אביו אחז שהיה בו וכדאי' **(נדה לא.)** שהעצמות הם חלק האב,

כן הפי' כאן שאברהם אע"ה המית מעצמו ומתוכו חלק אביו תרח שהיה בו, וזה שאומר **שהרשעים בחייהם קרוים מתים** היינו כשהיהדות מתה נקרא מת, וזה פירושו **וימת תרח** היינו כל מדות המגונות שהיו לאברהם אע"ה מתרח אביו, המה מתו ובטלו, כי נלקח כל הכח שהיה באאע"ה מתרח אביו, וממילא לא שייך כיבוד אב. **(אמרי אמת, ליקוטי יהודה)**

דברי תורה

המשך מעמ' א

ועבודה כראוי אעפ"כ אם מעמידין אותו נגד יהודי אחר שעוד פחות ממנו אז נראה שהראשון הוא בר מעלה לגבי השני, וכן השני לגבי השלישי, ואם חלילה כבר הגיע לדיוטא התחתונה אז מעמידין אותו לגבי גוי שממנו הוא ודאי יותר טוב, ולגבי הגוי היהודי הוא בר מעלה,

וזהו פי' **שלא יצטרכו עמך בית ישראל זה לזה** היינו שכל אחד יהי' טוב וישר מצד עצמו ולא משום שלגבי השני הוא יותר טוב, והיינו זה לזה,

וכן ולא לעם אחר, שלא יצטרכו להעמיד ולהעריך ולמדוד את היהודי שלגבי עם אחר הוא טוב, אלא יהי' טוב בעצמו מצד מעשיו הטובים. **(נח תשס"ג)**

בגו צדיקיא

הגה"ח רבי יצחק מאיר הזנפרץ זצ"ל בעל ה'אור יקר' על האוה"ח הק' יומא דהילולא ל' תשרי (תרע"ז)

רבי יצחק מאיר נולד בשנת תרכ"ד לאביו החסיד השלם בכל מדה ומעלה הרב המיוחס ר' גדליהו ז"ל, לבד מגדולתו ועסקו בתורה אף היה עוסק במסחר לצורכי פרנסתו. מצד אמו היה מיוחס להרה"ק רבי משה קיטובער מתלמידי קמאי של מרן הבעש"ט הק' זיע"א..

אמו הצדקת החליטה להקדיש את אחד מבניה לתורה, כדאיתא **בספר החינוך:** "שראוי לאדם להקדיש אחד מבניו לתורה", ואמנם כן היה. בנה הקטן יצחק מאיר עלה ונתעלה בתורה ועבודת ה' ויראת שמים וחסידות והתמסר כולו לתורה מתוך יגיעה עצומה שלא ניתן לתארה ע"ג הכתב, עד שאביו הרה"ח ר' גדליה היה נוהג לאמר על בנו זה: "זה חלקי מכל עמלי", והיה עובד ה' מופלא בקדושה ובטהרה בפרט באותה העת היה נצרך לטבילה במקוה מסירות נפש והוא טבל ונתקדש עלה ונסתפג בקדו"ש וי"ש. ועוד כהנה וכהנה עלה ונתעלה במעלות רמות.

בהגיע עת דודים, כבחור עם שאיפות טהורות כמוהו, גמלה בלבו לבקש בקשה מיוחדת הנוגעת לאורח חייו הנעלים בקודש, והוא נסע להשתטח על קברו של זקינו **הרה"ק רבי משה קיטובר** זי"ע שהבטיח לכל מי מצאצאיו עד דור שמיני שיגיע לקברו ויבקש בקשה, אז בקשתו תענה, וכן עשה, רבי יצחק מאיר שפך לבו כמים שם שימצא זיווגו המתאים ויאה לשאיפותיו הרוחניות והנעלות, ואכן תפילתו נתקבלה, ומיד כשחזר בדרכו מהציון הק' דיברו בו נכבדות את זוגתו הצדקנית בת הרב החסיד רבי נתן גולדשמיט ז"ל, שידוע ומפורסם היה כאיש גאון וצדיק, ועל כך מסופר שלילה אחד קם בבעתה ממיטתו, לתמיהת בני הבית טען כי הוא שמע שיירות המוליכות את הרה"ק הסב"ק מרוז'ין זי"ע לארץ ישראל, הדבר לא היה מובן כלל, כי איך מעבירים את אותו צדיק וקדוש לא"י, אך לאחמ"כ הגיעתם השמועה הנוראה שנר ישראל כבה ועלה בסערה השמימה, והוא רבי עזריאל היה גר מרחק אלפי מילין מסדיגורא מקום הרה"ק, אך בנשמתו החסידית ובהתקשרותו העצומה להרה"ק מרוז'ין זיע"א הרגיש זאת ממרחקים..

כ"ק אדמו"ר מסדיגורא שליט"א שיבלחט"א ששמע מעשה מופלא זה, הוסיף על כך סיפור ששמע ע"י אחד מחסידיו הרה"ח ר' חיים שלום שווארץ הי"ו ששמע מזקינו שהיה גר בעיה"ק עפת ת"ו והיה גבאי החברא קדישא ב"עפת' וחלם שמקיצים אותו משנתו ופוקדים עליו שילך לכרות קבר כי הרב הקדוש מרוז'ין נסתלק זה עתה, ואמר לנפשו כי אך חלום הוא, אך לאחר שהחלום וחזר ונשנה כמה פעמים, הלך וסיפר את דבר החלום לרב דמתא, ואמר לו הרב שילך לחפור קבר וכן עשה, והנה ראה פתאום כמו להבת אש נוראה וגדולה נכנסת לתוככי המקום שחפר... סיפור זה היה ידוע ומפורסם בין דרי ארה"ק מדורות קודמים בכלל ואנשי 'עפת' בפרט. ע"כ.

ואכן בבית שכזה מלא אהבת תורה וי"ש, שכל כולו התנהל באווירה דחסידות שרשית וצרופה, שם גדל הילד יצחק מאיר והיה לאיש, ומכאן שאב את כוחותיו הבלתי נדלים ואת כל אמונתו ומדריגתו, ובאמת לאחר נישואיו המשיך רי"מ בלימודיו בהתמדה גדולה כמו שמספר בנו הרה"ח ר' לייבוש ז"ל כי בלילות היה שוקד על תלמודו לאור הנר, כשגיגית מים קרים מונחת מתחת לשולחן כדי לעוררו שמא יחטוף תנומה, פעמים רבות בבוקר כשהשחר הפציע וזוגתו התעוררה והנה בעלה עודנו רכון על ספריו וכתביו, היתה פעמים מעיזה לאמר לו 'אולי תנוח מעט', אך מרגלא בפומיה היה לענות לה: 'עתה העת ללמוד יבוא זמן שאנוח מספיק'. הוא עצמו נהג לספר לבניו שהרבה מהתעלותו בתורה ועבודת ה' בימי בחרותו, היו בעיתים שאחרים לא התמידו בלימודם, כגון: ערבי שבתות, כשישראל בביתם עסוקים לכבוד השבת קודש, היה הוא ממשיך לישב ללמוד, פעמים היה יושב ומתעמק בלימודו עד כניסת השבת והיו צריכים להזכירו שהגיע זמן הדלקת הנרות, אז היה מניח קולמוסו שהיה כותב בו חידושי תורה.

עם הזמן התפרסם בכל הגלילות שסביב מקום מגוריו, בין התלמידי חכמים כבר סמכא גדול, וכשהיו מתנצחים בלימודם היו פונים אליו כפוסק אחרון והיו מקבלים דבריו לא עוררין.

גם כשו"ב מזמחה יצא שמו, וכאשר הרה"ק רבי יצחק מאיר מקופיטשניץ זי"ע היה בא לגלילות ששם שימש רבי יצחק מאיר כשו"ב, היה הה"ק מהדר לאכול דייקא משחיטתו, ונימוקו עמו שעל ה'חלף' של רבי איצ'ה מאיר חקוק שם הוי"ה.

הספה"ק אוה"ח עם פירוש 'אור יקר'
וצילום מכתב יד שניאל

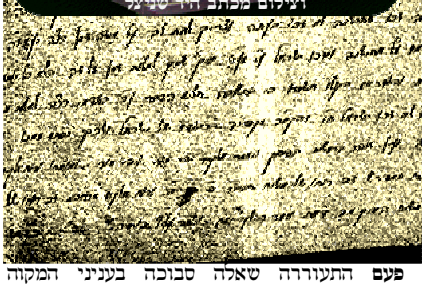

פעם התעוררה שאלה סבוכה בעניני המקוה המקומי שמשום מה לא הגיעה לאזני רי"מ, והוזמן למקום רבה של העיר הגדולה הסמוכה למחוז שגר בה, הציגו לפניו בעיית המקוה, והשיב הרב מה שהשיב ובכל אותה עת רי"מ לא התערב, כששיים הרב דבריו, קם והשיב לו תשובה ארוכה ומפורטת עד שנסתתמו כל טענותיו של אותו רב.

כוח זכרונו בלימוד התורה היה נדיר ופלא, בהיותו כבור סוד שאינו מאבד טיפה, ויש להוסיף הידוע שלא היה לו אפי' ש"ס השלם ובכל זאת עובדא מפליאה ומפתיעה שהוא מעטט בכתביו מתנ"ך גמרא בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק וספרי קבלה כבקי ורגיל...

עד שכתב עליו הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף מסדיגורא זי"ע בעל 'כנסת מרדכי' בזה"ל: "ידיו רב לו גם בנסתר". כאמור בעל זכרון מפליא היה ולא רק במילי דשמיא אלא גם במילי דעלמא.

חיבורו הבחיר והמופלא הנודע בשערים "אור יקר" על הספה"ק אוה"ח רבי יצחק מאיר הזנפרץ זצ"ל נודע ונתפרסם בייחוד גם על שם חיבורו המאיר בשחקים "אור יקר" ביאור מתוק מדבש על ספה"ק "אור החיים" של רבינו בעל האור החיים הק' למען יזרוץ הלומד בו.

זכו הדורות לאיש יקר רוח אשר רוח בו, אשר נטל על עצמו את מלאכה נשגבה זו, להעלות הפירוש המיוחד והמופלא הזה, צדיקים רבים מדורות הקדמונים וצדיקי דורינו מפליאים ואין מפסיקים להלל ולשבח ולפאר את החיבור האדיר הזה אשר בשמו המאיר יכונה "אור יקר", וספר זה עולה על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן, ולא מש משולחנם. חיבור זה נתחבר מתוך התמדה עצומה אשר לא ידעה גבול ושובע, בעל ה"אור יקר" היה שוקע בספרי הקודש ומטביע את נשמתו בכל התורה כולה, כמו שסיפרה בתו לילדיה שגילו לציבור הלומדים את האוצר היקר הזה: "אבא היה לומד כל שעות היממה, ולא נתן תנומה לעיניו כלל אף בשעות הלילה"..

מדי ערב שבת היה נוטל את הקולמוס בידו, טובלו בקסת הדיו וכותב ללא הפסק, רושם עוד חידוש תורה ועוד פשט בהיר..

הוא היה מעלה את חידושיו על הכתב עד אשר שמע את רעייתו קוראת לו בזעקה: "יצחק מאיר, שבתו!", או אז הניח את עטו ופנה להכנות לקראת שבת מלכתא..

ברגעים נשגבים אלו כתב את חיבורו 'אור יקר' שהוא מורה ופורץ הדרך להבנת דברי ה"אור החיים" כפשוטם, כתב היד הנעלה כונה בשם 'אור יקר' ובו מסתתר שמו בגימטריה- יצחק מאיר בן גדליה.

יחודיות מעניינת שיש בביאור נפלא זה היא העובדה שהוא מלא וגדוש מן התורה ובבלי וירושלמי ספרא וספרי ועד הזוה"ק, נראה הוא כמי שכל רז לא אניס ליה כמו שמעיין נכד המחבר הרה"ח ישראל חיים שטרן כי זקינו שלט בכל כמונח בקופסה, כשהאוה"ח הק' הביא מאמר בלי שצויין המקור כבר ציין מקורו, כל מי שראה זאת יוצא כולו מלא בהתפעלות איך על כל מילה של האוה"ח הק' מובאים מס' מקורות המספרים על כוונת האוה"ח הק' בדבריו ובנסתר מאחוריהם עד לשורש עמקותם, הכל נהיר וברור פשוט ונעים ע"י פירוש זה שבא והופך הלימוד לדבר הניתן להשגה. ונינו המחנך הדגול והיקר הרב שמואל שטרן שנטל ע"ע את עול ההוצאה הוסיף כי מעתה אפשר להגיד בבטחה ובבירור שיכולים ויודעים ללמוד את האוה"ח הק' בהבנה מלאה כי בזכות החיבור יודעים מה זה אור החיים ואיך לומדים זאת, זה פקח ללומדים את עיניהם, הלימוד נהיה קל, האור יקר שינה את הלימוד מקצה לקצה..

כידוע שבעל ה'אור יקר' היה מהאריות שבחבורת חסידי סדיגורא והיה מתדבק ומתבטל לאדמו"ר בית סדיגורא ביניהם הרה"ק הסב"ק מרוז'ין, הה"ק הקדושת אהרן, והה"ק הכנסת מרדכי מסדיגורא שאף הוא כתב בהסכמתו לספר 'אור יקר' בהתייחסו למחבר בזה"ל: "וידיו רב לו גם בנסתר מו"ע ושו"ב בארבורא (בוקובינא) משרידי חסידי סדיגורא הנבונים ודביקותו בצדיקי אמת היתה נאמנה באמונה שלימה..ופי המחבר יקבנו בשם "אור יקר", וכשמו כן הוא אור יקרות וקפאון וראוי לדור אחרון לראות ולהסכיל את ערכם של החסידים הראשונים"... ע"כ.

נס חצלת הכתב יד

ולבסוף מספר מילים על אודות גלגוליו של כתב היד של יריעות ה'אור יקר', כתבים אלו שחיבר רי"מ יצאו לאור בזכות בנו רבי ליבוש הזנפרץ ז"ל שנשא עמו רכוש רוחני רב זה לכל מקום שהלך, ואף בזמן השואה הנוראה רח"ל, בהיותו במחנות הריכוז של הנאצים ימש"ו, ביכר לקחת עמו כתבים אלו מאשר לקחת רכוש וחפצים שעשויים היו להביא לו תועלת ממשית באותה תופת..

לאחר שחזר מהשואה בה שיכל את יקיריו, הנאצים שדדו מהם הכל את החיים הממון והרכוש, אך דבר אחד שרד את הכל, הכתבים, הוא שמר על הכתבים הקדושים של אביו רי"מ בעל האור יקר, מכל משמר, ואף בגלגוליו הרבים באירופה ובמחנות העולים בקפריסין ובארץ ישראל כשראה שכולם באים עם מטלטליהם והוא עם כתב היד הקדוש בלבד. כאמור רבי יצחק מאיר ב' 'אור יקר' נסתלק למרומים ל' תשרי התרע"ז.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק א' חשון
– רבי מנחם מנדל ב"ר אברהם שו"ת צמח צדיק תל' הב"ח אב"ד ניקלשבורג (תכ"א)
רבי יששכר דב ב"ר משה הכהן ב' עבודת יששכר מוולברוז' (תרל"ה) רבי עקיבא מאיר ב"ר ישכר דוב מוואלברוז' – דברי העם (תרע"ש) רבי יוסף ב"ר יהודה ענגיל מקראקא – וינה – אוצרות יוסף (תרי"פ) רבי ישראל ב"ר יהושע שפירא מבלוז'וב נ.י (תש"ן)

יום א' ב' חשון
– רבי שמואל ב"ר משה די מודינה המהרשד"ם (ה' ש"ו) רב שמואל גאון ב"ר יצחק אב"ד סלוניקי המהרש"ג (תכ"ז) רבי אברהם אבלי מעיר חדש תלמיד החוזה הקדוש (תר"ג) רבי יוסף אונגערן מדאמבראווה ב"ר מרדכי דוד חתן רמא"ב מקאזניץ (תרכ"ג) רבי יצחק הלוי הארוויץ אב"ד סטאניסלאב ב"ר משולם ישכר- תולדות יצחק- מאה שערים (תרס"ד) רבי משה יהודה לייב שפירא מסטריזוב ב"ר שלמה אב"ד מונקאטש חתן רבי ברוך מרידניק (תרע"ז) רבי חננא הורוויץ מאלענב ב"ר עקב ממעליץ (תרצ"ז) רבי מרדכי ב"ר חיים יהודה מאיר חודרוב מקולומייא (תרצ"ז) רבי ברוך ב"ר ישראל מסערט ויז'ניץ ב' מקור ברוך (תשכ"ד)

יום ב' ג' חשון
– רבי ישראל ב"ר שלום שכנא מרוז'ין מפראהביטש (תרי"א)
רבי אליעזר הלוי הורוויץ מדז'יקוב ב"ר נפתלי צבי מרופשיץ (תרכ"א) רבי יוסף זונדל מסלנט ב"ר בנימין בניש רבו של רבי ישראל מסלנט (תרכ"ו) רבי יהודה לייב מקאפוסט ב"ר מנחם מנדל מליובאוויטש (תרכ"ז) רבי שלמה טויב ב"ר משה חיים מקאליב חתן העט"צ מזידיטשויב (תר"מ) רבי אליהו ב"ר אברהם יעקב הורושובסקי מדראהביטש (תרמ"ד) רבי שבתי שעפטיל ווייס "הלכתא רבתא לשבתא" ב"ר ישעי' יששכר (תש"ד)
רבי יצחק זלג מורגנשטרן מסוקולוב ב"ר ישראל מפילוב (ת"ש)

יום ג' ד' חשון
– רבי יואב יהושע ב"ר נתן ווינגרטן מקנצק ב' חלקת יואב (תרפ"ג)
רבי משה הלוי ב"ר זעקיל פאלאק אב"ד באניהאד- ודבר משה (תרמ"ט)
רבי קלונימוס קלמן שפירא מפיסיאענא הי"ד ב"ר אלימלך מגרודזיסק ב' חוב התלמידים (תש"ד)
רבי שלמה יצחק מטרנפול ב"ר יעקב חריף (תקנ"ב)
רבי יעקב יצחק דן לאנדא ב"ר אלימלך מנחם מענדל מסטריקוב הי"ד (תש"ד)
רבי אריה זאב גורביץ ב"ר משה אהרן ר"י גייטסהד (תשמ"ג)
רבי יעקב ב"ר סיני הלברשטאם אב"ד טשאקווא (תשב"ה)

יום ד' ה' חשון
– רבי משולם אלמן חסיד מרבותיו של החת"ס י"א שע' ה' חשון (תקנ"א)
רבי צבי הירש קאלישער אב"ד טהארן ב"ר שלמה- מאזנים למשפט, תל' הגרעק"א והחוות דעת (תרל"ה)

יום ה' ו' חשון
– רבינו יהודה החסיד מירושלים (ה' תס"א) רבי בנימין וואלף שפירא מו"ץ פראג (שצ"א) רבי שלמה מולכו ב"ר דוד שמן משחת קודש ועוד (תקפ"ח) רבי יצחק אליהו ב"ר משולם מטיסמניץ (תקס"ד) רבי יחיאל מנחם זינגר מאלכסנדר ב"ר יעקב שרגא פייבל אב"ד אוסטרוב (תשמ"ט) רבי שלמה דוד יהושע ב"ר אברהם האדמו"ר הצעיר מסלונים ב' זכרון קדוש הי"ד (תש"ד)

יום ו' ז' חשון
– רבי יהודה צבי מרוזדזל ב"ר משה מסאמבור (תר"ח)
רבי אברהם מייזליש מחותנו של הרכ"א (ש"ס)
רבי יהודה צבי איינכשטיין מרוזדזל ב"ר משה מסאמבור – דעת קדושים, עמוד התורה (תר"ח)
רבי צבי הירש מטומשוב תלמיד הרה"ק מקאצק (תרל"א) רבי דוד מסוואראן ב"ר שמעון שלמה (תרע"ה) רבי נתן דוד משידלובצא ב"ר יחזמיאל מפשיסחא (תרכ"ו) רבי יחזמיאל צבי ב"ר יצחק יעקב רבינוביץ מביאלה-שעדלין (תרס"ו)
רבי יהודה מאיר המהר"ם מלובלין ב"ר יעקב שמשון שפירא מלובלין ראש יח"ל מיסד דף היומי (תרצ"ד)

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן
מחנך ויועץ חינוכי

כיצד נְשַׁמֵּר את תחושות הימים הנוראים המרוממים- חג הסוכות שמחת תורה, בפרט לילדים קדושים שהיו שותפים בתפילות בשמחת בית השואבה ובריקודים בשמחת תורה.

~

היות ומוטל עלינו חובת החינוך על כל צעד ושעל, ורבות רבות כבר נכתב ונדרש בכתובים ובע"פ שיש על האב חוב קדוש להיות דוגמא אישית מאל"ף עד תי"ו כי ילדינו נושמים אותנו ומתחקים אחרינו ועושים כמונו, ובכלל רוצים הם להידמות באופן טבעי להורים, ועל כן בכל מצב צריכים להיות טופח ע"מ להטפיח, דהרי בשביל שנוכל להשפיע אנו צריכים להיות מושפעים, ועלינו מוטל חובת הרגש הגעגועים והתשוקה לחגים הק' שעברו עלינו, עלינו להעביר במוחינו ההתרוממות שעעל"ט, לפי"ז בעז"ה נוכל גם להעביר התחושות, כשיש אש דולקת זה מעביר אש, גחלים לא מעבירים אש, כשהיה אש והוא נכבה וקר לא יעביר חום ולא יבעיר הלאה.

ולכן עלינו מוטל לזכור הרגעים, השעות, הימים שהתרוממו, כמו שמרדכי הצדיק אמר "וימי הפורים האלו לא יעברו"- שישאר כל השנה רושם,- אפשרי לעבור עם הילדים שוב את החוי' העצומה של ימים הנוראים, אפשרי להזכיר לדוגמא את הנעילה שכולם קיבלו עול מלכות שמים ושאגו "שמע ישראל ה' א-לוקינו ה' אחד", ועם זה פסקו לומר "המלך" בשמו"ע, כי בעשרה ימים מר"ה עד אחרי יום כיפור החדירו היטב שה' הוא מלך העולם ואין עוד מלבדו.

ועכשיו הזמן ליישם ולזכור בכל דבר ודבר, ובכל עת ובכל שעה וכו', החורף הוא ב"ה ארוך, ומה טוב כשהמחנך יודע להכנים לתלמידיו מהארת החג העעל"ט. על הפסוק (**תהילים לב, ו**) "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא", ר"ל שאחר יציאתינו מן הקדושה אחרי שבת ואחרי יו"ט, וכן אחרי התפילה צריך כל אדם לחשוב מה נשאר עתה בידו, היינו איזו רשימה של קדושה נותרה אצלו מן העבר שהושפע עליו אשר בו ילך כל הימים הבעל"ט. (**פניני החסידות בשם ר"מ מינדר זצ"ל**).

בספה"ק אמרי חיים מביא בשם **הרה"ק מרוז'ין** זיע"א: מר חשון מלשון רחושי מרחשי שפתיה, שכל החודש השפתיים מרחשין מהתפילות של אלול תשרי. ידוע שצדיקים פירשו "יהא רעוא דתשרי על עמיה, פי שחודש תשרי ישרור על עם ישראל כל השנה. ובפרט את הילדים אפשרי בקל לעוררם בדמיון שעדיין אנו בחודש תשרי ולהיות מושפעים ממנו, כידוע שליו"ט יש 'אסרו חג' ומובא בשם הרבי ר' **העניך מאלכסנדר** זיע"א: בפסוק נאמר "אסרו חג בעבותים" (**תהלים קיח, כז**), ידוע חייט בעת שתופר, אם החוט אין לו קשר בסופו אז אין התפירה יכולה להתקיים, כמו כן צריך לקשור ימי החג שעברו ולעשות חיזוק וקשר של קיימא שלא יתפרד מעליו, ואנו ההורים מחויבים חוב קדוש לעוררם. **האמרי חיים** זצ"ל פירש פעם: 'איסרו חג' היינו להיות מקושר ואסור ליו"ט, **ש'כ'ח'ה** אותיות **ח-ש-כ-ה** דמי ששוכח שרוי בחשיכה גמורה...

ילדים הם ילדים, והנה מריבה בין ילדים שזה צועק בכה וזה זועק מרה שהתחילו עמו וכו' אמרתי לילדים בהתרגשות ובכאב: טייערע זיסע קינדער, רק לפני מס' ימים נטלנו בידינו ארבע מינים, אתרוג הרומז לצדיקים שיש להם טעם וריח. הדסים שיש להם ריח הרומז לאלו שיש בהם מעשים טובים. לולב רומז לאלו שיש להם אך תורה. ערבות לאלו שאין להם טעם וריח- גורנישט והקב"ה ציוה לאגדם יחדיו להיותם באחדות- ושבעה ימים חגגנו 'סוכות', כולנו רקדנו ופיזזנו בשמחת בית השואבה, ובתוך הכיתה\הבית יש כבר לדאבון לב מריבות ומחלוקות, האם כ"כ במהרה נשכח מכם 'סוכות', שמשם רואים שרצון הבורא שנהי' כולנו יחד באחדות. ע"כ.

רק עכשיו יצאנו משמיני עצרת, כולכם יודעים מה רש"י הק' כותב מהות החג הוא שהקב"ה אומר "קשה עלי פרידתכם", מפרש **הרה"ק מרוז'ין** זיע"א בספר 'עירין קדישין' שהקב"ה אומר "קשה עלי פרידתכם", כשיש ח"ו איזה פירוד ומחלוקת ביניכם, זאת "קשה עלי" עיי"ש. היתכן אחרי ימים נשגבים אלו שחס ושלום יהא מריבות. ונינו **האמרי חיים** זיע"א פירש 'קשה' כשעם ישראל בפירוד לבבות ואומרים שזה לשם שמים, וטוענים 'עלי פרידתכם' דהיינו שהפירוד הלבבות חל בשביל כבוד שמים. רח"ל.

כך נשלב ההרגשים לילדים שעי"ז יזכרו ויפעימו הנ"ל, תנסו זאת, הדברים מועילים א"ה בס"ד בוודאי, לכן נשתדל למשוך עוד ועוד ולהאריך בשבח הימים שעעל"ט שלא ישכח ולא יסוף מזרענו לעולם, ועיקר העיקרים שכל אחד ואחד קיבל ע"ע להשתפר כי הרי הוא ביקש וחילה להשי"ת לזכות לשנה טובה ומתוקה, ועתה שהשי"ת נותן וממלא בקשתינו הרי צריך לפרוע החוב וההבטחה שהבטחנו שנשתפר בדרך ארץ בלימוד התורה ותפילה, ואם יאמר האומר חבל שעבר הזמן ולא התעוררתי, התשובה היא לו: אף עתה עדיין לא מאוחר, וגם עכשיו אפשר להתחזק ולקבל לעצמו השתפרות בכל ולפתוח דף חדש כמו שכתב בספה"ק "**תפארת שלמה**" וזל"ק: עה"פ "מראשית השנה ועד אחרית שנה, וסמוך לו והי' אם שמוע תשמעו כו', הנראה לרמז בזה על ענין יום שמחת תורה שנקבע אחר ימי חג הסוכות וימים הנוראים, ומפני מה נקרא שמו שמחת תורה, מפני כי החודש הזה הוא ירח האיתנים דתקיפו במצוות כי רבים המה המצוות שנעשים בו שופר וצום העשור ולולב ומינו וישיבת סוכה. ולאחר כי עברו הימים האלה אם ירצה האדם לקיים מצוות האלו אינו מועיל בזה כלום וא"כ כל אדם יפול בדעתו כי חלף ועבר ממנו נועם המצוות היקרים האלה, בזה מורה לנו ביום שמחת התורה כי התורה היא למעלה מן הזמן, כי בכל המועדים אנו אומרים מקדש ישראל והזמנים כי בנ"י הם המקדשים הזמנים ומועדים, אבל התורה היא נצחיות ותמיד בכל עת ועונה אשר הוא לומד בהלכות שופר ולולב הוא חשוב בעיני הבורא כאילו עשה המצוה בפועל ממש. כמ"ש ונשלמה פרים שפתינו כי מי שהוא עוסק בהלכות עבודת י"כ הרי הוא כאילו הקריב הקרבנות היום. וכן הוא בכל המצוות. לזאת נכון הדבר לקרוא שמו שמחת תורה כי אין לנו שיור רק התורה הזאת והיא כלולה מכל המצוות".. עכל"ק, עיי"ש תפא"ש לשמ"ע.

ידוע שהרה"ק **הדברי חיים מצאנז** זיע"א היה אומר שחודש אלול תשרי הוא כעין יריד, בשעת היריד לא חושבים מה רכשו ובגמר היריד עושים חושבים כמובא בלשונו הק' בזה"ל: אף אנו בבואנו מן הימים הגדולים והקדושים שחלפו זה עתה, משולים אנו לסוחרים השבים מן היריד השנתי, תחילתו של היריד הוא בימי חודש אלול שעוסקים בתשובה ותיקון המעשים, באמירת תהילים ותקיעת שופר מידי יום ביומו, לאחר מכן מגיעים ימי הסליחות, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, ערב יום הכיפורים, היום הקדוש והנורא, וכל המצוות התלויות בהם. אחריהם באים ימי חג הסוכות, הושענא רבה, עם מצות ישיבת סוכה ונטילת לולב, נענועים והושענות, ובסופם ימי שמיני עצרת ושמחת תורה בהם עורכים את ההקפות עם הספר תורה. כל אלה עסקים עצומים לאין ערוך, וקונים בהם סחורה רבה מאוד, אך כיון שיום רודף יום ומצוה גוררת מצוה, אין שהות לרגע להתבונן ולחשב כראוי החשבון הכולל והרווחים העצומים שנפלו בגורלנו, כי חבל להעביר הזמן בחשבונות אלו בעוד שניתן לרכוש סחורה נוספת ולהשלים עוד ועוד עסקאות מוצלחות נושאי רווחים כבירים, אבל עתה בשובנו מן היריד, הרי האכסניא הראשונה היא שבת בראשית"..

וסיים ואמר: כי זוהי סיבת השתהותו הממושכת קודם הקידוש, כיון שעמד והתבונן בחשבון רווחיו הכללי שהצטברו מחדשי אלול ותשרי, ובכך ידע את חשבון רווחיו שנושא עמו למשך השנה כולה. ע"כ.

יעזור לנו השי"ת שנזכה להעביר לעצמינו ולקיים כל הנאמר כאן, ולהיות טופח על מנת להטפיח, שצאצאינו יהיו מגודלים כרצון השי"ת, ויהיה לנו חורף בריא ושנה טובה וכל מילי דמיטב. גוט שבת. גוט חודש.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לזכר עולם יהיה צדיק

נשמת הגאון החסיד, אשר כל רז לא אניס ליה, מאיר עיני ישראל בחיבורו הבהיר בשחקים ה"אור יקר", צדיק וישר הגאון רבי יצחק מאיר הזנפרץ ב"ר גדליהו זצ"ל. ב' 'אור יקר' על האוה"ח הק'

נלב"ע כ"ט תשרי תרע"ז

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

הונצח ע"י נינו המחנך הרב שמואל שטרן

לעילוי נשמת

האי גברא רבה, החשוב היקר והנערץ, זכה והקים דורות ישרים מבורכים, תורה יר"ש וחסידות היתה כל רכושו ומגמתו כל ימי חייו, כלי מחזיק ברכות עד בלי די

הרה"ח ר' חיים ב"ר יצחק זאב ז"ל הערמאן

נלב"ע בשיבה טובה ביום שב"ק ב' דר"ח מרחשוון תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

===

הונצח ע"י בנו ידידינו היקר והנעלה מחשובי ויקירי אנ"ש, אב"י בעיר ויליאמסבורג הרה"ח מו"ה יצחק זאב הערמאן הי"ו

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' חיים ב"ר יצחק זאב הערמאן

נלב"ע ב' דר"ח מרחשוון תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י בנו ידידינו היקר וההחשוב הנה"ח ר' אלכסנדר הערמאן הי"ו- ויליאמסבורג

ברכת מזל טוב נאמנה

הנני לשגר לידידינו, האברך החשוב והיקר מחשובי אנ"ש, תורה יר"ש וחסידות היא רכושו, יושב והוגה בתורה ועבודה וידיו רב לו בה, מעוטר במידות מוזהבות, כלי מחזיק ברכה, נחמד ונעים, על כל מכיריו אהוב ומהולל, מקבל כל אדם בסבר פנים יפות

הרה"ח ר' חנוך העניך בן ר' מאיר וועזעל שליט"א- בארא פארק - ארה"ב

לרגל שמחת הולדת הבת בשעטומ"צ לאויש"ט יה"ר שתזכה לגדלה ולחנכה ולחכמה לתורה ולבעל תורה לחופה ולמעשים טובים ולרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

===

השתתפות בהוצאות הגליון נודב ע"י ידידינו הרב חנוך העניך וועזעל לרגל השמחה. זכות זיכוי הרבים תעמוד לו ולמשפחתו להתברך בכל מילי דמיטב.

ברכת מזל טוב נאמנה

משגרים אנו למעלת ידידינו איש האשכולות, מאי"ר פניו לכל אדם, רב טובו וחסדו נודע ביהודה, שמו הטוב הולך למישרים, רב פעלים לתורה ולחסד בספ"י ובטוב לבב, תורה יר"ש וחסידות אצלו מצומדים דבוק ומקושר בעוז ותעצומות לכ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיע"א, הנגיד הדגול כש"ת מוהר"ר רבי מאיר וועזעל הי"ז

בארא פארק – ארה"ב

לרגל שמחת הולדת הנכדה בשעטומ"צ בת לבנו ידידינו האברך היקר והנעלה הרב חנוך העניך הי"ז

יהי רצון שיזכה לרוב נחת ושמחה ותענוג ממנה ומכל יוצ"ח, מתוך בריות גופא ונהו"מ. כעתירת המברכים מקרב לב- המערכת

לעילוי נשמת

ר' אברהם ב"ר נחום אריה ז"ל

נלב"ע ה' חשון תשי"א

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י בנו ידידינו היקר מחשובי אנ"ש וממתפללי בית המדרש רודף צדקה וחסד לכל דבר שבקדושה

ראה"ק הר"ר נחום דוד טמבור הי"ז

לעילוי נשמת

הרה"צ

רבי חיים אליעזר הורוצ'יק זצוק"ל

חתנא דבי נשיאה כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט מזוהרמ"מ מלעלוב זיע"א

בן הנה"ח רבי יצחק מאיר ז"ל

נלב"ע ב' מרחשוון תשנ"ז. ת. נ. צ. ב. ה.

ברכת מזל טוב נאמנה

למעלת ידידינו היקר והמפואר, על כל מכיריו אהוב וחביב, עומד תמיד הכן לימינינו, מיקירי וחשובי אנ"ש, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, כלי מחזיק ברכה, מזופלג בכל מידה ומעלה, שבחו מי ימלל במילה, דבוק ומקושר בכל לב לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ה"ה

הנה"ח ר' ישעיה בריץ הי"ז - בארא פארק -ארה"ב

לרגל שמחת הולדת הנכדים הבן והבת שיחיו ילדי בנו הנה"ח ר' זאב הי"ז

יה"ר שיזכה לנחת מהם ומכל יוצ"ח, ואך טוב וחסד ששון ושמחה יהיו מנת חלקו כל הימים אכי"ר.

===

השתתפות בהוצאות גליון זה נתנדב ע"י ידידינו הנה"ח ר' ישעי' בריץ הי"ז לרגל השמחות. זכות זיכוי הרבים תעמוד לו ולמשפ' כל הימים.

לעילוי נשמת

הרב ירחמיאל ישראל יחזקאל בן הרב מרדכי יוסף זצ"ל יעקבוביטש

נלב"ע ל' תשרי א' דר"ח חשון תשל"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י נכדו ידידינו היקר והנעלה הרה"ח ר' יצחק דוב מנלה שליט"א

לעילוי נשמת

האיש היקר והאהוב ר' צדוק בן שולמית וסלימן חדי

נפטר ה' חשון תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' חיים ב"ר יצחק זאב הערמאן

נלב"ע ב' דר"ח מרחשוון תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י בנו ידידינו היקר וההחשוב, מחשובי ויקירי אנ"ש הרה"ח מו"ה מאיר הערמאן הי"ו בארא פארק- ארה"ב

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493